

Työ muotoiltiin mukavammaksi

Hoitokoti Iltalassa sujuvoitettiin työtä työhyvinvointimuotoilulla. Kehityskohteeksi otettiin erityisesti aamuvuorot. Jo entuudestaan moni asia oli hyvin. Hoitajat saavat keskittyä hoitamiseen, sillä tukipalveluihin on omat osaajansa.

Teksti Terhi Mäkinen Kuvat Kirsi Tuura

Aamuvuoro valittiin hoitokoti Iltalassa kehittämisen kohteeksi, sillä sen aikana tekemistä ja aikatauluttamista on paljon. Aamuissa korostuu oman työn suunnittelemisen taito, ja tavoite oli tehdä vuorosta sujuvampi.

Aamuissa hankasi työn eritahtisuus, joka näkyi siinä, etteivät yhdessä sovitut aikataulut ja toimintatavat aina pitäneet.

Iltala on ympärivuorokautista palveluasumista tarjoava Pelastusarmeijan hoitokoti. Se sijaitsee Espoon Viherlaaksossa.

”Työ ei tässä huushollissa lopu. Tauot pitää malttaa pitää. Tunnollisuus on hyvä piirre, mutta ei hoitajia ole tarkoitus uuvuttaa”, sanoo hoitotyön esihenkilö **Katja Hemminki**.

Yhdessä kehitetty paperinen työnjakolista on osoittautunut Iltalassa käytännölliseksi ratkaisuksi. Se auttaa hoitajia

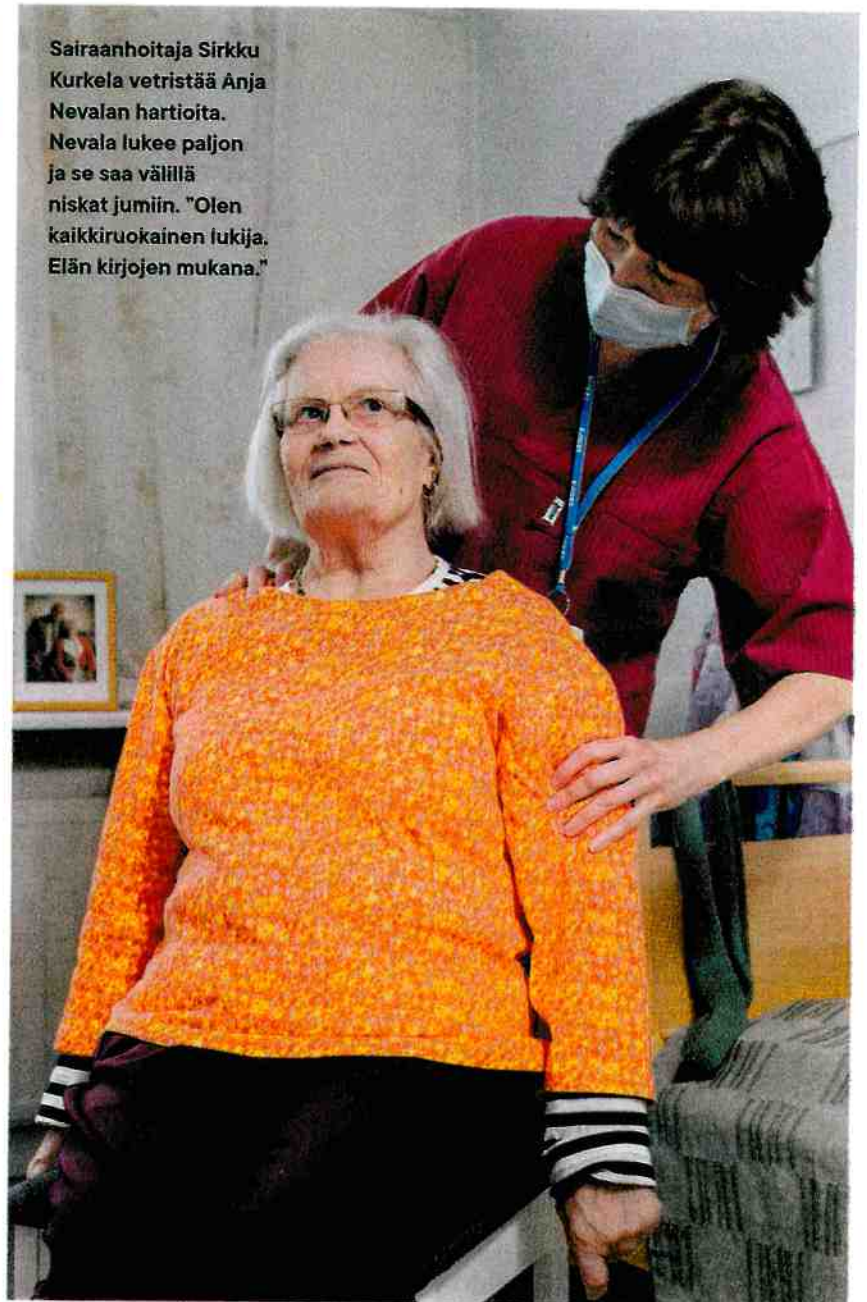
suunnittelemaan omaa työtään ja katsomaan, että työt jakautuvat reilusti. Iltavuoro voi tarkastaa listasta, mitä on jo tehty ja mikä kesken.

Hoitaja tuntee työnsä parhaiten

Työhyvinvointimuotoilu tarkoittaa työhyvinvoinnin kehittämistä palvelumuotoilun avulla. Keskiössä ovat työntekijöiden ajatukset, toiveet ja tarpeet – he ovat oman työnsä parhaita asiantuntijoita.

Hoitokodin johtaja Kirsii Hakkarainen kertoo, että talossa on panostettu kuntouttavaan työhönsä. Siinä auttaa muun muassa oma fysioterapeutti.

Sairaanhoitaja Sirkku Kurkela vetristää Anja Nevalan hartioita. Nevala lukee paljon ja se saa välillä niskat jumiin. "Olen kaikkiruokainen lukija. Elän kirjojen mukana."

Arki on se, joka väsyttää tai ei väsytä. Siksi perustyö on tehtävä mahdollisimman mukavaksi.

Hoitotyön esihenkilö Katja Hemminki

Iltalassa hanketta veti Laurea-ammattikorkeakoulu, ja hankkeeseen saatiin tukea Työsuojelurahastosta. Palvelumuotoilun ajatus on auttaa kehittämään prosesseista sujuvampia. Henkilökunnan ajatuksia kuultiin työpajoissa, ryhmähaastatteluisissa ja henkilökohtaisissa haastatteluisissa. Kohtaamiset auttoivat tunnistamaan ja ratkaisemaan työyhteisön kannalta tärkeitä pulma-kohtia.

"Työhyvinvointi koostuu pienistä jutuista. Arki on se, joka väsyttää tai ei

wäsyä. Siksi perustyö on tehtävä mahdollisimman mukavaksi", Katja Hemminki sanoo.

Hanke aloitettiin viime syksynä, ja se kesti puolisen vuotta. Katja ja Iltalan johtaja Kirsii Hakkarainen kertovat jättäytyneensä siinä hieman taka-alalle, jotta työntekijät saivat kertoa ajatuksistaan mahdollisimman avoimesti.

Työvoimapula oli oleellinen syy, jonka vuoksi työhyvinvointimuotoiluun tahdottiin perehtyä. Työpaikan veto- ja pitovoimaa haluttiin vahvistaa.

Kirsii arvioi, että Iltalassa olisi heti tarvetta 8–9 lähihoitajalle. Hoitajapulan vuoksi hoitokodissa on 45 asukasta, vaikka paikkoja olisi 60. Hoitajamitoituksesta hoitokodissa halutaan pitää kiinni.

Hoiva-avustajia on Iltalaan tullut töihin vasta viime aikoina.

"He ovat hyvä lisä, mutta pääpaino pitää olla koulutetuissa lähihoitajissa ja sairaanhoitajissa, koska hoiva-avustajat eivät osallistu esimerkiksi lääkehoitoon eivätkä he voi kantaa vastuuta asukkaon omahoitajuudesta. Vanhustyössä pitää

olla aikamoinen moniosaaja”, Katja painottaa.

Hän näkee vahvuutena, että hoitokodissa on molemmilla osastoilla vastaavat sairaanhoitajat, jotka vastaavat arjen työn sujuvuudesta ja asukkaan hoidon kokonaisuudesta. Se auttaa esimerkiksi siinä, että palvelu- ja hoitosuunnitelmien ja Rai-arviointien tekoon jää aikaa.

Tukipalveluihin on omat tekijänsä

Sairaanhoitaja **Sirkku Kurkelan** mielestä työhyvinvointihankkeen parasta antia olivat yhdessä luodut henkilöhahmot, joiden avulla voi tarkastella erilaisia tapoja tehdä työtä. Hankkeessa syntyivät Hanna Haalivainen, Pertti Puurtaja, Tiina Tehokas ja Rauha Hiljainen, joista jokaisella on omat vahvuutensa ja haasteensa. Kuvat ja luonnehinnat heistä on kiinnitetty kanslian seinälle.

”Yhdellä hoitajalla saattaa olla piirteitä monesta hahmosta. Jotkut piirteet voivat ärsyttääkin muita, mutta toisaalta saman tavoitteen voi saavuttaa monella tavalla. Hahmojen avulla tuli mietittyä omia työtapoja.”

Sirkku on työskennellyt hoitokoti Iltalassa noin vuoden. Yhteinen hanke antoi hänelle myös mahdollisuuden tutustua työkavereihin paremmin ja puhua työn sisällöstä.

”En ollut kuullut Pelastusarmeijan hoitokodista ennen kuin huomasin työpaikkailmoituksen. Olen ollut monesta asiasta täällä haltioissani. On esimerkiksi ihana tehdä töitä, kun täällä on niin siistiä. Meillä on oma siivooja, pesula ja keittiö.”

Hoitajien aikaa ei Iltalassa kulu tukipalveluihin, koska niihin on omat työntekijänsä: laitoshuoltajia, keittiötyöntekijöitä ja pesulatyöntekijä.

Joka iltapäivään on varattu hoitajille ja asukkaille aikaa yhteiseen virikehetkeen. Ohjelmassa on esimerkiksi toivemusiikkia, bingoa tai taiteilua. Jos yhteinen tekeminen ei innosta, hetken voi viettää hoitajan kanssa kaksin ja silloin voidaan jutella, ulkoilla tai vaikka laittaa hiukset.

”Meillä ulkoillaan paljon. Täällä on aikaa kohdata ihminen, ja siinä tämä eroaa monesta muusta paikasta. Ilmapiiiri on hyvä”, Sirkku sanoo.

Hänellä on takanaan pitkä työhistoria, joten vertailupohjaa löytyy. Hän työskenteli pitkään kotihoidossa, mutta iän myötä hän alkoi katsella työpaikkaa, jossa kaikki asukkaat olisivat saman katon alla.

Ainoa miinuspuoli, jonka Sirkku keksii, on hoitokodin pienet vessat, mutta niidenkin kanssa pärjää. Yövuoroja hänen ei tarvitse tehdä, sillä niitä varten ovat vakiyököt.

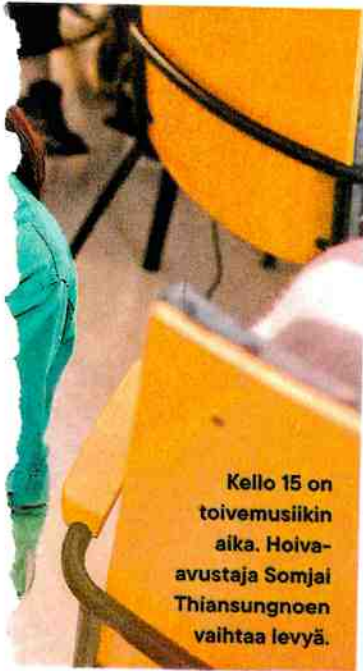
Hoitokodin pitkä historia

Joulupadoistaan tunnettu Pelastusarmeija työllistää noin 200 soite-alan ammattilaista. Asunnottomille tarkoitetut asumispalveluyksiköt työllistävät ammattilaisia paljon, mutta Pelastusarmeijalla on myös esimerkiksi päiväkoiteja.

Hoitokoti Iltalalla on pitkät perinteet. Se avattiin vuonna 1931 Espoon Viherlaaksossa olevaan kartanoon. Kartano ja tontti saatiin testamenttilahjoituksena. Testamentin tekijä toivoi, että talossa hoidetaan ikäihmisiä. 1960-luvulla kartano purettiin ja paikalle rakennettiin uudet tilat.

Talossa noudatetaan kristillisiä arvoja, ja osalla asukkaista ja työntekijöistä se on vaikuttanut paikan valitsemiseen. Perjantaisin hoitokodissa on koko päivän läsnä Pelastusarmeijan työntekijä, joka pitää hartauksen ja juttelee asukkaiden kanssa.

Pelastusarmeijan tavoite ei ole tuottaa voittoa, joten tuotto voidaan käyttää toimintaan. Kuntouttavaan työotteeseen on panostettu, ja hoitokotiin ollaan saamassa omaa fysioterapeuttia. Osa Iltalan asukkaista kävelee ilman apuvälineitä. ”Me emme tee toisen puolesta. Olen nähnyt, miten moni meille tullut vanhus on lähtenyt uudelleen kävelemään”, Kirsi kertoo.

Kello 15 on toivemusiikin aika. Hoiva-avustaja Somjai Thiansungnoen vaihtaa levyä.

